

EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 2.12.2020
JOIN(2020) 22 final

**YHTEINEN TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE JA NEUVOSTOLLE**

**EU:n ja Yhdysvaltojen uusi toimintasuunnitelma kansainvälisen muutoksen
aikaansaamiseksi**

Uusi EU:n ja Yhdysvaltojen toimintasuunnitelma kansainvälisen muutoksen aikaansaamiseksi

1. Johdanto

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välinen suhde on ainutlaatuinen ja perustuu **yhteiseen historiaan ja yhteisiin arvoihin ja etuihin**. Lupaus yhteisestä rauhasta, edistyksestä ja vauraudesta johti transatlanttisen kumppanuuden syntymiseen. Toisen maailmansodan jälkeen Eurooppa sai Marshall-apua yhteisöjen ja talouksien jälleenrakentamiseen. Pohjois-Atlantin puolustusliitto (Nato) varmisti yhteisen turvallisuutemme. Eurooppa ja Yhdysvallat auttoivat yhdessä maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaavan monenvälisen ja sääntöihin perustuvan järjestelmän suunnittelussa ja rakentamisessa. Transatlanttiset siteet ovat olennainen osa yhteiskuntiamme, identiteettejämme, talouksiamme ja yksityiselämäämme Atlantin molemmin puolin.

Yhdessä maailmanlaajuinen valta-asemamme ja vaikutusvaltamme on nykyisin vertaansa vailla. Euroopassa ja Yhdysvalloissa asuu yhteensä lähes miljardi ihmistä, ja ne ovat maailman kaksi suurinta kehittyntä demokratiablokkia. Niiden yhteenlaskettu osuus maailman BKT:stä ja kaupasta on noin kolmannes ja suorista ulkomaisista sijoituksista 60 prosenttia. Transatlanttisen kaupan ja investointien vilkkaus ja avoimuus luo miljoonia työpaikkoja ja muovaa suurta osaa maailmantaloudesta. Meillä on mahdollisuus asettaa sääntöjä ja standardeja, joita sovelletaan kaikkialla maailmassa. Me olemme innovoinnin päävauhdittajia ja tutkimuksen maailmanlaajuisia voimatekijöitä. Me kehitämme monenlaista teknologiaa, kuten 5G- ja raketeknologioita.

Tämä vallan ja vaikutusvallan yhdistelmä on välttämätön kansainvälisen yhteistyön ankkuroimiseksi 2000-luvulle, olipa kyse terveyttä, turvallisuutta, ilmastoja, kauppaa ja teknologiaa tai monenvälistä sääntöihin perustuvaa järjestystä koskevasta yhteistyöstä. Sitoutumisellamme yhteisiin toimiin on ratkaiseva merkitys maailmassa, jossa autoritaariset valtat pyrkivät horjuttamaan demokratioita, aggressiiviset toimijat yrittävät horjuttaa alueiden ja instituutioiden vakautta ja suljetut taloudet hyödyntävät yhteiskuntiemme avoimuutta.

Yhteistyön tarpeesta on tullut entistäkin tärkeämpi, samalla kun transatlanttinen kumppanuutemme kaipaa ylläpitoa ja uudistusta. Suhteitamme ovat viime vuosina koetelleet geopoliittisten voimasuhteiden muutokset, kahdenväliset jännitteet ja yksipuolisen vetäytymisen politiikka.

Kun Yhdysvaltojen hallinto vaihtuu, Eurooppa on päättäväisempi ja täytyy suunnitella koronapandemian jälkeinen maailma, on kerran sukupolvessa tarjoutuva tilaisuus laatia **uusi transatlanttinen toimintasuunnitelma, jota noudatetaan kansainvälisessä yhteistyössä** ja joka perustuu EU:n ja Yhdysvaltojen yhteisiin arvoihin, etuihin ja maailmanlaajuiseen vaikutusvalttaan. Se voisi olla uuden samanmielisten kumppaneiden maailmanlaajuiseen liiton kulmakivi. Se voitaisiin tehdä nyt, kun Yhdysvaltojen tulevan hallinnon ja Euroopan unionin sisäisiä ja kansainvälisiä agendoja koskevat näkemykset ja tärkeimmät tavoitteet näyttäisivät yhtenevän.

Uutta toimintasuunnitelmaa hahmoteltaessa kannattaisi jättää väliin nostalginen haaveilu viime vuosikymmenten maailmanjärjestyksestä tai aikaisempien sukupolvien transatlanttisesta kumppanuudesta. Yhdysvallat ja EU ovat muuttuneet, kuten myös voimasuhteet sekä geopolitiikan realiteetit ja tekninen kehitys.

Meidän tulisi myös välttää jumiutumasta keskusteluihin, joiden tavoitteena on vastustaa Euroopan vahvistumista ja vahvempaa transatlanttista kumppanuutta. **Yhtenäinen, toimintakykyinen ja itsenäinen EU on hyväksi Euroopalle, transatlanttiselle kumppanuudelle ja monenväliselle järjestelmälle.** Ne vahvistavat toisiaan, eivät sulje toisiaan pois.

Tässä hengessä EU ehdottaa, että laaditaan uusi, tulevaisuuteen suuntautuva transatlanttinen toimintasuunnitelma kansainvälistä yhteistyötä varten. Siinä keskityttäisiin **aloihin, joilla etumme lähentyvät toisiaan, joilla kollektiivista vaikutusvaltaamme voidaan parhaiten hyödyntää ja joilla tarvitaan maailmanlaajuisia johtajuutta.**

Uutta transatlanttista toimintasuunnitelmaa ohjaavat periaatteet

- *Transatlanttisessa kumppanuudessa olisi pyrittävä edistämään globaaleja yhteisresursseja ja luomaan vankka perusta monenvälisten toimien ja instituutioiden vahvistamiselle. Tämä kannustaisi kaikkia samanmielisiä kumppaneita osallistumaan aloitteeseen.*
- *EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi ajaa yhteisiä etuja ja vahvistaa kollektiivista vaikutusvaltaansa, jotta ne saavuttaisivat strategiset tavoitteensa.*
- *Meidän olisi aina etsittävä ratkaisuja, jotka kunnioittavat yhteisiä arvojamme eli oikeudenmukaisuutta, avoimuutta ja kilpailua — myös silloin, kun niihin liittyy keskinäistä erimielisyyttä.*

2. Yhteistyö terveemmän maailman puolesta – covid-19-kriisin aikana ja sen jälkeen

Kansainvälistä yhteistyötä tarvitaan lyhyellä aikavälillä eniten koronaviruksen torjuntaan, koska se aiheuttaa edelleen valtavaa henkilökohtaista, yhteiskunnallista ja taloudellista räsitusta Atlantin molemmin puolin ja koko maailmassa. Ihmiskunnan yhteisenä tavoitteena on suojella ihmishenkiä ja toimeentuloa sekä avata taloudet ja yhteiskunnat uudelleen mahdollisimman nopeasti.

Tämän pandemian voittaminen edellyttää johtajuutta, ja EU on alusta alkaen johtanut kansainvälisiä koronaviruksen torjuntatoimia. Yhteistyössä Maailman terveysjärjestön (WHO) ja kansalaisyhteiskunnan kanssa Euroopan unioni kokosi yhteen 40 maata, jotka keräsivät yli 16 miljardia euroa **testien, hoitojen ja rokotteiden kehittämiseen ja tasapuoliseen jakamiseen** ACT Accelerator -yhteistyökehyksen kautta.

EU pyytää Yhdysvaltoja liittymään tähän kansainväliseen yhteistyökehykseen ja siihen liittyvään COVAX-hankkeeseen, jolla edistetään covid-19-rokotteiden saatavuutta. Hankkeen tavoitteena on varmistaa, että turvallisia rokotteita jaetaan tasapuolisesti yli 180

osallistujamaahan siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat ja mihin niillä on varaa. Tavoitteena on myös se, että ensi vuoden loppuun mennessä käytettävissä on 2 miljardia rokoteannosta ja että ne ovat matalan ja keskitulotason maiden saatavilla. **Yhdysvaltojen osallistuminen myös rahallisesti COVAX-hankkeeseen** olisi vahva viesti, auttaisi kuromaan umpeen rahoitusvajetta ja parantaisi hankkeeseen osallistuvien yhteisiä onnistumismahdollisuuksia.

Sen lisäksi, että EU ja Yhdysvallat toteavat, että rokotukset säästävät ihmishenkiä, niiden olisi myös yhdistettävä voimansa kestävien, oikeudenmukaisten ja **kattavien logistiikkaverkostojen** rakentamiseksi, jotta rokotteita ja lääkintätarvikkeita voidaan jakaa ympäri maailmaa. EU pyytää Yhdysvaltoja liittymään myös Maailman kauppajärjestön **kauppaa ja terveyttä koskevaan aloitteeseen**, jotta välttämättömien lääkinnällisten tuotteiden ja terveydenhoitotuotteiden kauppa helpottuisi välittömästi.

Pidemmillä aikavälillä EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi ottaa yhdessä oppia tästä pandemiasta ja tehdä tiiviimpää yhteistyötä pandemioiden **ennaltaehkäisemisessä sekä niihin varautumisessa ja reagoimisessa**. Tämä voisi tarkoittaa parempaa tietojen ja osaamisen jakamista, varhaisvaroitusjärjestelmiä ja keskeisten terveydenhuollon laitteiden varastointia. Molempien osapuolten lääkevirastojen, tautien ehkäisy- ja valvontaviranomaisten sekä biolääketieteen tutkimusviranomaisten olisi suotavaa koordinoita toimiaan johdonmukaisen transatlanttisen kannan ja tiedonkulun varmistamiseksi.

Tässä hengessä EU ehdottaa, että laaditaan yhdessä taktiikka ja menetelmät pandemiaan varautumista ja reagointia varten, nk. **pandemian käsikirja**. Se voisi kattaa myös kriisivalmiussuunnitelmien, kriisiprotokollien ja tulevien hätätilanteiden hoitamiseen tarkoitettujen resurssien tiiviin yhteensovittamisen. EU on myös valmis työskentelemään Yhdysvaltojen kanssa **Maailman terveysjärjestön vahvistamiseksi** sekä suunnittelemaan ja esittämään **yhteisen uudistusehdotuksen** sen riippumattomuuden, läpinäkyvyyden, vastuuvollisuuden ja tehokkuuden lujittamiseksi.

Maailmanlaajuisen pandemiavalmiuden ja -torjunnan parantaminen on yksi ensi vuoden G20-huippukokouksen painopisteistä. Huippukokous järjestetään Italian G20-puheenjohtajakaudella, ja sitä isännöivät Italian pääministeri Giuseppe Conte ja komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen. EU panee tyytyväisenä merkille Yhdysvaltojen panoksen huippukokouksen valmisteluun.

Ensimmäiset toimet:

- *EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi varmistaa rahoitus **rokotteiden, testien ja hoitojen kehittämistä ja tasapuolista maailmanlaajuisesta jakelua varten** – aluksi liittymällä ACT Accelerator -yhteistyökehykseen ja COVAX-hankkeeseen ja osallistumalla niihin myös rahallisesti.*
- *Laaditaan **pandemian käsikirja** pandemiaan varautumista ja reagointia varten, ja tehostetaan yhteistyötä ja tietojen jakamista molempien osapuolten virastojen/viranomaisten välillä.*
- *Tehdään yhteistyötä **välttämättömien lääkinnällisten tuotteiden kaupan***

helpottamiseksi ja aloitetaan se liittymällä WTO:n kauppaa ja terveyttä koskevaan aloitteeseen.

- *Tehdään yhteistyötä **Maailman terveysjärjestön vahvistamiseksi** ja suunnitellaan ja laaditaan yhteinen ehdotus sen uudistamiseksi.*

3. Yhteistyö planeettamme ja vaurautemme suojelemiseksi

Aikamme ratkaisevia haasteita ovat ilmastonmuutos ja biologisen monimuotoisuuden köyhtyminen. Niiden vuoksi tarvitaan systeemistä muutosta talouksissamme ja kansainvälistä yhteistyötä Atlantin molemmilla puolilla ja koko maailmassa. EU on edelläkävijä Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ansiosta. Se on EU:n uusi kasvustrategia, jossa keskitytään päästöjen vähentämiseen ja työpaikkojen luomiseen. Siinä käsitellään monia asioita, kuten sitä, miten tuotamme ja kulutamme, syömme ja lämmitämme, työskentelemme ja matkustamme.

EU:n päätavoitteena on olla maailman ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä. Nyt maat ympäri maailmaa Etelä-Koreasta Etelä-Afrikkaan, Kiinaan ja Japaniin seuraavat perässä ja sitoutuvat nollanettotavoitteen saavuttamiseen. Jos Yhdysvallat tekisi vastaavan sitoumuksen, se kattaisi noin kaksi kolmasosaa maailmantaloudesta ja enemmän kuin puolet maailman päästöistä.

EU onkin erittäin tyytyväinen presidentiksi valitun Joe Bidenin sitoumukseen liittyä uudelleen Pariisin sopimukseen kunnianhimoisella ja päivitetyllä panoksella. **Yhteinen transatlanttinen sitoutuminen nollanettopäästöihin vuoteen 2050 mennessä** tekisi ilmastoneutraaliudesta uuden maailmanlaajuisen vertailuarvon jo ennen Glasgow'ssa ensi vuonna pidettävää YK:n ilmastokokousta (COP 26).

Yhdessä kumppaneidensa kanssa EU ja Yhdysvallat voivat johtaa maailmaa kohti vihreää, kilpailukykyistä ja osallistavaa kiertotaloutta. Se edellyttää investointeja, innovointia ja oikeanlaisia hintasignaaleja. Sen vuoksi meidän olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä päästökaupan, hiilen hinnoittelun ja verotuksen aloilla. Varsinkin WTO:n sääntöjen mukainen tulossa oleva **EU:n hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi** hiilivuodon välttämiseksi voi tarjota tilaisuuden laatia yhdessä yleismaailmallinen malli tällaisille toimenpiteille.

Se voisi olla osa laajempaa **transatlanttista vihreän kaupan ohjelmaa**, jota komissio ehdottaa käynnistettäväksi vuoden 2021 puolivälissä ja joka voisi myös kannustaa kehittämään yhdessä kauppaa ja ilmastoa koskevan aloitteen WTO:n puitteissa.

Eurooppa on myös edelläkävijä vihreän siirtymän kestävässä rahoituksessa ja pyrkii siihen, että 30 prosenttia EU:n elpymissuunnitelmasta, NextGenerationEU-elpymisvälineestä, rahoitettaisiin vihreillä joukkovelkakirjoilla. Kaikkien on kuitenkin tehtävä enemmän, jotta investointitarpeet saadaan täytettyä. EU:lla ja Yhdysvalloilla on parhaat edellytykset johtaa tätä työtä, koska ne ovat merkittäviä rahoitusalan keskuksia ja alan sääntelijöitä. **Transatlanttinen yhteistyö sääntelykehityksen suunnittelemiseksi kestävää rahoitusta**

varten olisi suuri apu yksityiselle sektorille, koska se selittäisi, mitä pidetään vihreänä investointina – pitkälti samaan tapaan kuin EU:n kestävyysluokitusjärjestelmä.

Yksityinen rahoitus on ratkaisevan tärkeää, koska se mahdollistaa investoinnit oikeaan teknologiaan ja antaa innovoijille ja yrityksille etulyöntiaseman. EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi hyödyntää kokemuksiaan ja asiantuntemustaan uuden **vihreän teknologian yhteisön** puitteissa edelläkävijämarkkinoiden luomiseksi ja yhteistyön tekemiseksi puhtaiden ja kiertotalouteen perustuvien teknologioiden, kuten uusiutuvien energialähteiden, laajamittaisen energian varastoinnin, akkujen, puhtaan vedyn sekä hiilidioksidin talteenoton, varastoinnin ja käytön aloilla. Tämä täydentäisi EU–USA-energianeuvoston työtä, loisi hedelmällisen pohjan transatlanttisille investoinneille ja tukisi kumppanimaita niiden omien ilmastositoumusten täyttämässä.

Lisäksi olisi keskityttävä luonnon ja ympäristön laaja-alaisempaan suojeluun. Luontoon ja luonnonvaraisiin eläimiin kohdistuvat paineet uhkaavat maailman talouskehitystä ja vaarantavat elintarviketurvan. Tämä tarkoittaa myös sitä, että tulevaisuudessa tartuntatautien ja pandemioiden esiintyminen on entistä todennäköisempää ja että ne ovat entistä vaarallisempia. Seuraava **biologista monimuotoisuutta käsittelevä YK:n huippukokous (COP15)**, joka pidetään Kunmingissa Kiinassa, on yhtä tärkeä luonnon kannalta kuin COP21-kokous oli ilmaston kannalta.

EU kannustaa Yhdysvaltoja liittymään biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen. Silloin EU ja Yhdysvallat voisivat tehdä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että saadaan aikaan kunnianhimoinen sopimus, jonka tavoitteena on **suojella 30 prosenttia maapallon maapinta-alasta ja 30 prosenttia sen meristä**. On selvää, että EU:n ja Yhdysvaltojen sitoumusten lähentymisellä olisi ratkaiseva merkitys tätä tavoitetta koskevan maailmanlaajuisen yhteisymmärryksen saavuttamisessa.

EU ja Yhdysvallat voisivat myös **johtaa maailmanlaajuisen metsäkadon torjuntaa** ja vähentää metsäkatoa edistävien tuotteiden tuotantoa ja kulutusta. Tällainen toiminta voisi olla osa uutta vihreän kaupan ohjelmaa. Voisimme myös pohtia, miten voisimme yhdessä edistää luonnon ennallistamista ja uudelleenmetsittämistä sekä kotikentällä että muualla maailmassa.

Samassa hengessä meidän on tehtävä enemmän valtamerien suojelemiseksi, koska ne ovat ilmaston luonnollisia hapen tuottajia ja säätelijöitä. EU on johtanut ponnisteluja luoda vahvempi maailmanlaajuinen kehys merten roskaantumiseen ja muovisaasteongelmaan puuttumiseksi. Koska vaarana on, että valtamerissamme on vuoteen 2050 mennessä enemmän muovia kuin kalaa, tarvitaan kiireesti **maailmanlaajuinen muovisopimus**. EU kutsuukin Yhdysvallat liittymään näihin ponnisteluihin ennen seuraavaa Yhdistyneiden kansakuntien ympäristökokousta.

EU aikoo myös ehdottaa, että se ja Yhdysvallat edistäisivät yhdessä sopimukseen pääsemistä laajojen merisuojealueiden nimeämisestä Eteläisellä jäämerellä. Se olisi yksi historian suurimmista luonnonsuojelutoimista.

Vihreän vallankumouksen tavoitteena on edistää sosiaalista, taloudellista ja teknologista kehitystä kaikkialla maailmassa. Tässä yhteydessä on olennaisen tärkeää, että EU ja Yhdysvallat osallistuvat merkittävällä panoksella kehittyneiden maiden sitoumukseen, jonka tavoitteena on saada yhdessä käyttöön 100 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuodessa vuoteen 2020 mennessä ilmastotoimiin kehitysmaissa. Meidän on yhteisellä tuellamme autettava kehitysmaita edistymään ilmastotoimissa uusimpien tieteen keksintöjen ja parhaiden saatavilla olevien teknologioiden avulla.

Ensimmäiset toimet:

- *Sovitetaan kannat yhteen ja johdetaan toimia **kunnianhimoisten maailmanlaajuisten sopimusten** tekemiseksi ensi vuonna järjestettävissä merkittävässä YK:n huippukokouksissa, joissa käsitellään ilmastoa ja biologista monimuotoisuutta. Aloitetaan yhteisestä sitoutumisesta nollanettopästäisiin vuoteen 2050 mennessä.*
- *Ehdotetaan uutta transatlanttista **vihreän kaupan ohjelmaa**, joka sisältäisi WTO:n kauppaja- ja ilmastoaloitteen ja toimenpiteitä **hiilivuodon välttämiseksi**.*
- *Muodostetaan transatlanttinen **vihreän teknologian yhteisö**, jolla varmistetaan tiiviimpi yhteistyö puhtaiden ja kiertotalouteen perustuvien teknologioiden kehittämisessä ja edelläkävijämarkkinoiden luomisessa.*
- *Suunnitellaan yhdessä **kestävää rahoitusta koskeva maailmanlaajuinen sääntelykehys**, jossa hyödynnetään EU:n luokitusjärjestelmästä saatuja kokemuksia.*
- *Toteutetaan yhteisiä toimia **metsäkadon torjumiseksi ja valtamerten suojelun** tehostamiseksi. Aloitetaan yhteisistä toimista maailmanlaajuisen muovisopimuksen tekemiseksi ja merisuojealueiden nimeämiseksi Eteläisellä jäämerellä.*

4. Yhteistyö teknologian, kaupan ja standardien alalla

Euroopan ja Yhdysvaltojen osuus maailman kaupasta on noin kolmannes. Lisäksi standardejamme sovelletaan kaikkialla maailmassa. **Yhteiset arvomme – ihmisarvo, yksilön oikeudet ja demokraattiset periaatteet** – tekevät meistä luonnollisia kumppaneita, jotka hyödyntävät nopeita teknologisia muutoksia ja vastaavat digitaalisen hallinnon kilpailevien järjestelmien haasteisiin. Tämä tarjoaa meille ennennäkemättömän tilaisuuden laatia **EU:n ja Yhdysvaltojen yhteinen teknologiaohjelma**.

Sitä puoltaa se, että **Euroopan ja Yhdysvaltojen näkemykset teknologian hallinnosta ovat lähentyneet** ja että niillä on samoja talouksien ja yhteiskuntien digitaalisen siirtymän hallintaa koskevia haasteita. Näihin kuuluvat elintärkeät infrastruktuurit, kuten 5G, 6G tai kyberturvallisuusvoimavarat, jotka ovat keskeisiä turvallisuutemme, suvereniteettimme ja vaurautemme kannalta, sekä data, teknologiat ja verkkoalustojen rooli.

Siksi EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi **yhdistää voimansa teknologioiden, niiden käytön ja sääntely-ympäristön muokkaamiseksi**. Jos hyödyntäisimme yhdistettyä vaikutusvaltaamme, transatlanttinen teknologia-alue voisi muodostaa perustan laajemmalle samanmielisten demokratioiden koalitiolle, jolla on yhteinen visio teknologian hallinnosta ja

jotka ovat sitoutuneet sen puolustamiseen. Jotta tähän päästäisiin, EU:n on pidettävä kiinni omista teknologiatavoitteistaan ja -pyrkimyksistään osana Euroopan digitaalista vuosikymmentä.

EU aikoo myös ehdottaa Yhdysvalloille, että se voisi hyödyntää Euroopan teknologista johtoasemaa vaatiakseen turvallista 5G-infrastruktuuria kaikkialle maailmaan ja aloittaakseen keskustelun 6G:stä. Tämän olisi oltava osa laajempaa **digitaalisen toimitusketjun turvallisuutta** koskevaa yhteistyötä, jota tehdään objektiivisten riskiperusteisten arviointien avulla.

On EU:n ja Yhdysvaltojen yhteisen edun mukaista tehdä yhteistyötä **kyberturvallisuusvalmiuksien** kehittämisessä, tilannetietoisuuden parantamisessa ja tietojen jakamisessa. Toiminnan koordinointi voisi sisältää myös mahdollisia rajoittavia toimenpiteitä oletettavasti kolmansista maista peräisin olevia hyökkäjiä vastaan.

Samaan aikaan meidän on ryhdyttävä yhdessä hyödyntämään tekoälyä – siltä yhteiseltä pohjalta, että uskomme ihmiskeskiseen lähestymistapaan – ja käsittelemään kasvontunnistusta ja muita vastaavia kysymyksiä. Siksi EU aikoo ehdottaa, että aletaan valmistella **tekoälyä koskevaa transatlanttista sopimusta**, joka toimisi arvojemme mukaisten alueellisten ja kansainvälisten standardien mallina.

Meidän pitäisi myös keskustella avoimesti datahallintoa koskevista eriävistä näkemyksistämme ja selvittää, miten ne voidaan ratkaista rakentavasti. EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi tehostaa yhteistyötään kahden- ja monenvälisellä tasolla sääntelyn lähentämiseksi ja helpottaa **luottamukseen perustuvia vapaita tietovirtoja** tiukkojen normien ja suojausmekanismien pohjalta.

Kansainvälisen teknologiayhteistyön tarve ulottuu laitteistoja tai ohjelmistoja laajemmalle. Siinä on kyse myös **arvoistamme, yhteiskunnistamme ja demokratiostamme**. Atlantin molemmin puolin ollaan enenevässä määrin yhtä mieltä siitä, että verkkoalustoihin ja teknologiajätteihin liittyvät kysymykset uhkaavat yhteiskuntiamme ja demokratiitamme. Uhkana ovat varsinkin haitallinen markkinakäyttäytyminen, laiton sisältö ja algoritmeja hyödyntävän vihapuheen ja disinformaation levittäminen.

Siksi EU aikoo ehdottaa **uutta transatlanttista vuoropuhelua verkkoalustojen vastuusta**, mikä toimisi mallina muille demokratioille, joilla on samoja haasteita. Meidän kannattaisi myös tehdä tiiviimpää yhteistyötä **kilpailusääntöjen soveltamisen valvonnasta digitaalisilla markkinoilla vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön** lujittamiseksi.

Myös **digitaalitalouden oikeudenmukainen verotus** edellyttää innovatiivisia ratkaisuja Atlantin molemmin puolin. Jotta voitaisiin luoda oikeudenmukainen ja nykyaikainen talous, joka tarjoaa markkinapohjaisia palkkioita parhaille innovatiivisille ideoille, EU:n ja Yhdysvaltojen olisi vahvasti sitouduttava saattamaan keskustelut maailmanlaajuisesta ratkaisusta nopeasti päätökseen OECD:ssä ja G20-ryhmässä.

Teknologian lisäksi EU:n ja Yhdysvaltojen olisi uudistettava sitoumuksensa **vahvistaa avointa ja oikeudenmukaista kauppaa** tasapuolisten toimintaedellytysten parantamiseksi

asettamalla tiukat standardit, tekemällä kriittisistä toimitusketjuista kestävämpiä ja vastaamalla protektionismin ja unilateralismin haasteisiin.

Tämä työ alkaa siitä, että **johdetaan WTO:n uudistamista yhdessä**, jotta se soveltuu 2000-luvun talouteen, vastaa nykyisiin realiteetteihin ja edistää kestävyyttä ja tasapuolisia toimintaedellytyksiä. Ensimmäisenä askeleena meidän kannattaisi saattaa päätökseen uuden pääjohtajan nimittäminen ja selvittää, miten WTO:n keskeinen riitojenratkaisutoiminto voitaisiin ottaa uudelleen käyttöön valituselintä uudistamalla. EU:n, Yhdysvaltojen ja Japanin kolmenvälistä työtä kannattaisi tehostaa tasapuolisia toimintaedellytyksiä koskevien ehdotusten valmistelemiseksi. Olisi myös tehtävä yhteistyötä WTO:ssa käytävien sähköistä kaupankäyntiä koskevien neuvottelujen edistämiseksi.

Samaan aikaan EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi **helpottaa kahdenvälistä kauppaa ja syventää sääntelyä ja standardointia koskevaa yhteistyötä**. Kun tullit laskevat maailmanlaajuisesti, markkinoille pääsy perustuu standardien ja määräyksien asettamiseen ja noudattamiseen. Vaikka EU ja Yhdysvallat ovat yhä vaikutusvaltaisimpia sääntelijöitä, molemmat kohtaavat jatkuvasti enemmän standardeihin liittyvää kilpailua kolmansien maiden taholta. Jos EU ja Yhdysvallat pääsevät yhteisymmärrykseen, muu maailma noudattaa yleensä esimerkkiä. Tästä syystä kannattaisi aktivoida uudelleen EU:n ja Yhdysvaltojen standardointiyhteistyötä koskevat ehdotukset ja **aloittaa uudelleen neuvottelut vaatimustenmukaisuuden arvioinnista**. EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi mahdollisuuksien mukaan sovittaa kantansa järjestelmällisesti yhteen kansainvälisissä standardointielimissä.

EU ehdottaa, että perustetaan uusi **EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaa- ja teknologianeuvosto**. Tavoitteena on yhdessä maksimoida mahdollisuudet markkinalähtöiseen transatlanttiseen yhteistyöhön, vahvistaa teknologista ja teollista johtoasemaamme, laajentaa kahdenvälistä kauppaa ja lisätä investointeja.

Etusijalla ovat kaupan esteiden vähentäminen, yhteensopivien standardien ja sääntelytapojen kehittäminen uusia teknologioita varten, kriittisten toimitusketjujen turvallisuuden varmistaminen, tutkimusyhteistyön syventäminen sekä innovoinnin ja oikeudenmukaisen kilpailun edistäminen.

Tähän liittyisi **uutena yhteisenä tavoitteena kriittisten teknologioiden suojaaminen**. Tiiviimpää yhteistyötä tarvitaan sellaisissa kysymyksissä kuin investointien seuranta, teollis- ja tekijänoikeudet, pakolliset teknologiasiirot ja vientivalvonta.

Samaan aikaan meidän kannattaa tehdä tiivistä yhteistyötä myös sellaisten **kahdenvälisen kaupan esteiden ratkaisemiseksi**, jotka heikentävät strategista kumppanuuttamme. Meidän olisi pyrittävä löytämään nopeita ratkaisuja **keskittymällä neuvottelujen tuloksiin** ottaen huomioon eriävät näkemykset. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi käynnissä olevat toimet Boeingin ja Airbusin välisen kiistan ratkaisemiseksi sekä perusteettomien 232 §:n rajoitusten tai muiden yksipuolisten päätösten kumoamiseksi.

Ensimmäiset toimet:

- *EU:n ja Yhdysvaltojen olisi tiivistä yhteistyötä tehden pyrittävä **ratkaisemaan kahdenvälisen kaupan esteet** neuvottelemalla ja johdettava WTO:n uudistamispyrkimyksiä.*
- *Perustetaan **uusi EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaja teknologianeuvosto** kaupan helpottamiseksi, yhteensopivien standardien kehittämiseksi ja innovaatioiden edistämiseksi.*
- *EU:n ja Yhdysvaltojen olisi käynnistettävä **transatlanttinen vuoropuhelu verkkoalustojen ja teknologiajättien vastuusta** aloittamalla yhteistyö maailmanlaajuisen ratkaisujen löytämiseksi digitaalitalouden oikeudenmukaiseen verotukseen ja markkinavääristymiin.*
- *Kehitetään yhteinen transatlanttinen lähestymistapa **kriittisten teknologioiden suojelemiseen** ottaen huomioon kansainväliset talouteen ja turvallisuuteen kohdistuvat haasteet. Aloitetaan 5G-keskusteluista.*
- *Valmistellaan **tekoälyä koskevaa sopimusta** ja tehostetaan yhteistyötä **luottamukseen perustuvien vapaiden tietovirtojen helpottamiseksi**.*
- *Jatketaan **sääntelyä ja standardeja** koskevaa yhteistyötä aloittamalla uudelleen neuvottelut vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ja sovittamalla kannat yhteen kansainvälisissä elimissä.*

5. Yhteistyö turvallisemman, vauraamman ja demokraattisemman maailman luomiseksi

Demokratian lujittaminen kaikkialla maailmassa on EU:n ja Yhdysvaltojen yhteisen edun mukaista. EU on tyytyväinen presidentiksi valitun Joe Bidenin ehdotukseen demokratiahuippukokouksen järjestämisestä aikana, jolloin pandemia on lisännyt demokratiaan, vapauksiin ja arvoihin kohdistuvia paineita.

EU on valmis toimimaan täysipainoisesti **demokratiahuippukokouksessa** sekä panemalla täytäntöön tuoreen demokratiaa ja ihmisoikeuksia EU:ssa koskevan toimintasuunnitelmansa että työskentelemällä Yhdysvaltojen ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa ja antamaan lisäsitoumuksia korruption, autoritaarisuuden ja ihmisoikeusloukkausten torjumiseksi kaikkialla maailmassa. Tämän pitäisi osaltaan vahvistaa monenvälistä järjestelmää, joka on kansainvälisen yhteisön todellinen selkäranka.

EU ja Yhdysvallat ovat jo alkaneet työskennellä yhdessä maailmanlaajuisen elpymisen hyväksi YK:ssa, G7-ryhmässä ja G20-ryhmässä. Meidän tulisi osoittaa yhteistä johtajuutta, jotta voimme tukea muita kestävän elpymisen tiellä, muun muassa **velkojen uudelleenjärjestelyillä**, ja hyödyntää humanitaarisen avun alalla tekemämme yhteistyön vahvoja tuloksia. EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi edelleen tukea ja nopeuttaa **Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman** täytäntöönpanoa yhteisenä ensisijaisena painopisteenä.

Osana maailmanlaajuisia elpymistoimia EU:n ja Yhdysvaltojen olisi suotavaa toimia **yhdessä työntekijöiden oikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi**. EU aikoo ehdottaa transatlanttisen yhteistyön lisäämistä edistääkseen maailman maiden liittymistä asiaa koskeviin Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksiin.

Tiiviimpi kumppanuus erilaisissa geopoliittisissa yhteyksissä tukee myös merkittäväällä tavalla demokraattisia arvoja kaikkialla maailmassa sekä maailmanlaajuisista ja alueellista vakautta, vaurautta ja konfliktien ratkaisua.

EU:lle **Kiina** on neuvottelukumppani, jonka kanssa voidaan tehdä yhteistyötä, sekä taloudellinen ja systeeminen kilpailija. Komission tiedonannossa *Strateginen katsaus EU:n ja Kiinan suhteisiin* esitetty lähestymistapa tarjoaa vakaan etenemissuunnitelman yhteisten etujen ja arvojen puolustamiseksi. Avoimina demokraattisina yhteiskuntina ja markkinatalouksina EU ja Yhdysvallat ovat yhtä mieltä siitä, että Kiinan kasvava päättäväisyys kansainvälisissä yhteyksissä on strateginen haaste, vaikka ne eivät aina olekaan yhtä mieltä siitä, mikä on paras tapa vastata tähän haasteeseen. EU:n ja Yhdysvaltojen uusi Kiinaa koskeva vuoropuhelu tulee olemaan keskeisellä sijalla, jotta voimme edistää etujamme ja käsitellä erimielisyyksiämme.

EU:n keskittyminen aiempaa enemmän **Intian ja Tyynenmeren alueen** haasteisiin ja mahdollisuuksiin auttaa syventämään yhteistyötä alueen samanmielisten kumppaneiden kanssa. On tärkeää tehdä tiivistä yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa, jotta voimme sovittaa strategiset tavoitteemme yhteen ja tukea demokratiakehitystä Aasiassa.

EU keskittyy syventämään allianssiaan **Afrikan** kanssa tasavertaisina kumppaneina. EU on mantereelle edelleen tärkein ulkoisten investointien lähde sekä kauppaa-, kehitysyhteistyö-, humanitaarinen ja turvallisuuskumppani. Koko manner hyötyisi demokratian ja ihmisoikeuksien, alueellisen yhdentymisen ja turvallisuuden sekä kestäväen kehityksen edistämistä koskevasta tiiviimmästä transatlanttisesta yhteistyöstä.

Myös **Lähi-idän, Pohjois-Afrikan ja Sahelin alueen vakaus ja turvallisuus** on EU:n ja Yhdysvaltojen strategisen edun mukaista. Tämä tarkoittaa, että niiden kannattaa yhdistää voimansa puuttuessaan alueellisiin konflikteihin, valtakamppailuihin ja ulkopuolisten toimijoiden häiritsevään käyttäytymiseen näillä alueilla.

Meidän kannattaisi tehdä tiivistä yhteistyötä edellytysten vahvistamiseksi merkittäväälle poliittiselle edistymiselle Lähi-idän rauhanprosessissa, erityisesti tekemällä yhteistyötä elvytetyssä Lähi-idän kvartetiryhmässä. EU jatkaa paneutumista **Persianlahden** turvallisuuskysymykseen tukemalla tilanteen rauhoittamista ja luomalla edellytykset luottamuksen rakentamiselle ja osallistavalle turvallisuusarkkitehtuurille. Transatlanttisessa yhteistyössä olisi edelleen keskityttävä Irakin vakauttamiseen ja Syyrian ja Jemenin konfliktien lopettamiseen.

Libyassa EU on sitoutunut lisäämään yhteisiä ponnisteluja, joilla maan tilanteeseen haetaan ratkaisua Libyan johdolla ja YK:n määrätietoisella tuella. EU:n ja Yhdysvaltojen välisen yhteistyön lisääminen vakauden ja kehityksen edistämiseksi **Sahelin alueella** edistää yleistä turvallisuutta Afrikassa ja Euroopassa.

EU:n ja Yhdysvaltojen on jälleen yhdistettävä voimansa, jotta yhteinen kattava toimintasuunnitelma eli **Iranin ydinsopimus** voidaan pitää voimassa sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto sen hyväksyi vuonna 2015¹. Se on maailmanlaajuisen aselukujärjestelmän kulmakivi, ja meidän on yhteistyössä edistettävä sen tuloksellisuutta.

EU ja Yhdysvallat ovat molemmat panostaneet valtavasti vakaaseen ja rauhanomaiseen **Afganistaniin**, ja niiden on varmistettava, että afganistanilaisten viime vuosina saavuttamat edut säilyvät ja tukevat Afganistanin sisäisen rauhanprosessin toteuttamista ja saavutettua tulosta.

Venäjäan liittyvä transatlanttinen yhteistyö on edelleen keskeisellä sijalla erityisesti kansainvälisen oikeuden noudattamisen suhteen. Siihen sisältyy itäisten kumppanimaiden alueellisen koskemattomuuden ja energiaturvallisuuden suojeleminen. **Ukraina** on ensisijainen kumppani, ja Yhdysvaltojen tuki on ratkaisevan tärkeää, jotta voimme edistää siellä yhdessä turvallisuutta ja toteuttaa kunnianhimoista uudistusohjelmaa. Olemme valmiit lisäämään tukeamme **Valko-Venäjän** rauhanomaiselle siirtymiselle demokratiaan.

Eurooppa on antanut Länsi-Balkanin kumppaneille mahdollisuuden liittyä EU:hun. EU:n ja Yhdysvaltojen jatkuva kumppanuus ja toiminnan tiivis koordinointi **Länsi-Balkanilla** on ratkaisevan tärkeää, erityisesti EU:n tukemassa Belgradin ja Pristinän välisessä vuoropuhelussa. Meidän on tehtävä yhteistyötä sovinnon tukemiseksi, hallinnon parantamiseksi ja keskeisten uudistusten edistämiseksi.

Itäisen Välimeren vakaus ja turvallisuus on EU:n ja Yhdysvaltojen strategisen edun mukaista. Meidän olisi pyrittävä koordinoituun lähestymistapaan suhteissamme **Turkkiin**, muun muassa vastaamalla nykyisiin haasteisiin.

Yhteistyö **Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen** kanssa on tärkeää, sillä ne ovat keskeisiä liittolaisia kansainvälisillä foorumeilla. Tässä yhteydessä meidän olisi myös jatkettava Venezuelaa koskevien näkemysten ja kantojen sovittamista yhteen.

Meidän on yhdessä hyödynnettävä kaikkia käytettävissä olevia välineitä. Tätä varten aiomme pyrkiä **koordinoimaan pakotteiden käyttöä**, muun muassa saavuttaaksemme yhteiset tavoitteet, ja välttämään samalla tahattomia seurauksia Euroopan ja Yhdysvaltojen taloudellisille eduille ja ekstraterritoriaalisten pakotteiden yksipuolista käyttöä.

* * *

Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin kohdistuu yhä enemmän vakavia kansainvälisiä uhkia, kuten hybridi- ja sotilaallisia uhkia sekä väkivaltaisiin ääriliikkeisiin, maailmanlaajuisen terrorismiin ja joukkotuhoaseiden leviämiseen liittyviä uhkia. EU on viime vuosina edistynyt ennennäkemättömällä tavalla **turvallisuus- ja puolustusyhteistyössä**. Se on tehnyt merkittäviä aloitteita voimavarojen puutteiden korjaamiseksi ja kannustanut samalla puolustusmenojen ja taakan jakamiseen.

---

¹ YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2231 (2015)

EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi vahvistaa **yhteinen sitoutuminen transatlanttiseen ja kansainväliseen turvallisuuteen**. Nato ja transatlanttinen yhteistyö tulevat hyötymään EU:n vahvemmasta roolista puolustuksessa, kuten tuki investoinneille voimavarojen kehittämiseen. EU on valmis täyttämään velvollisuutensa, lisäämään strategista riippumattomuuttaan ja varmistamaan paremman taakanjaon. EU:n ja Naton voimavarojen prioriteetit kannattaisi suurelta osin sovittaa yhteen.

Yhteistyön muotojen sopimiseksi kannattaisi käynnistää jäsenneily **EU:n ja Yhdysvaltojen välinen turvallisuutta ja puolustusta koskeva vuoropuhelu**, jossa turvallisuutta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti ja joka perustuu yhteiseen strategiseen visioon. Sen puitteissa kannattaisi keskustella mahdollisuuksista transatlanttiseen yhteistyöhön molempien tahojen turvallisuus- ja puolustusaloitteiden, kriisinhallinnan, sotilasoperaatioiden ja kahdenvälisen turvallisuuskysymysten yhteydessä. Tässä yhteydessä EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi pyrkiä huomattavasti parantamaan ja lisäämään **tietojenvaihtoa**. Samaan aikaan EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi tehdä yhteistyötä **kunnianhimoisen kansainvälisen asevalvonta- ja aseistariisuntaohjelman** edistämiseksi.

Ensimmäiset toimet:

- *EU on valmis osallistumaan täysipainoisesti presidentiksi valitun Joe Bidenin ehdottamaan **demokratiahuippukokoukseen** ja tekee yhteisiä sitoumuksia autoritaarisuuden nousun, ihmisoikeusloukkauksien ja korruption torjumiseksi.*
- *Koordinoidaan toimia, joilla vastataan yhteisiin haasteisiin **alueellisen ja maailmanlaajuisen vakauden edistämiseksi**. Aloitetaan vahvistamalla toimintapolitiikkoja itäisen kumppanuuden maissa ja Välimeren alueella.*
- *Lujitetaan yhteistä sitoutumistamme transatlanttiseen ja kansainväliseen turvallisuuteen aloittamalla uusi **EU:n ja Yhdysvaltojen välinen turvallisuutta ja puolustusta koskeva vuoropuhelu**.*
- *EU:n ja Yhdysvaltojen kannattaisi yhdistää voimansa **monenvälisen järjestelmän vahvistamiseksi** yhteisten arvojemme pohjalta.*

7. Päätelmät

Komissio ja korkea edustaja pyytävät Eurooppa-neuvostoa hyväksymään tämän hahmotelman ja ehdotetut ensimmäiset toimet, jotka muodostaisivat etenemissuunnitelman uutta kansainväliseen yhteistyöhön sovellettavaa transatlanttista toimintasuunnitelmaa varten. Komissio ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja tekevät tiivistä yhteistyötä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa sen täytäntöönpanossa.

Kunnianhimoinen ja konkreettinen toimintasuunnitelma kannattaisi käynnistää vuoden 2021 alkupuoliskolla järjestettävässä **EU:n ja Yhdysvaltojen huippukokouksessa**. Se antaisi selkeän signaalin kahden itsenäisen, erottamattoman kumppanin ja liittolaisen uudesta maailmanlaajuisesta johtajuudesta ja sitoutuneisuudesta.

Kun transatlanttinen kumppanuus on vahva, sekä EU että Yhdysvallat ovat vahvempia. Nyt on aika luoda uusi yhteys transatlanttisen ja kansainvälisen yhteistyön välille.